

Ministarstvo prosvjete i športa

**Izvještaj o dostupnosti udžbenika za osnovnu i srednje škole
za školsku godinu 2003/04.**

Svake godine, uoči početka školske godine, aktualna je tema: školski udžbenici. Ranijih godina, uglavnom se govorilo o gužvama (redovima) pred knjižarama, a ove godine, ranije nego inače, mediji izvještavaju kako u knjižarama još nema svih udžbenika, osobito novih, ove godine odobrenih naslova.

Treba napomenuti da je u uporabi ukupno 991 naslov, od čega za osnovne škole – 340 naslova, za gimnazije – 213 naslova te za strukovne škole – 438 naslova. Za odobravanje novih udžbenika ove je godine formirano 29 stručnih povjerenstava s ukupno 298 članova i ocijenjen je 251 novoprijavljeni naslov, a za uporabu je odobreno 238 novih udžbenika, odnosno 24 % od ukupnog broja naslova. Kojim će se udžbenikom služiti učenici, to odabiru učitelji/nastavnici prema svojoj stručnoj prosudbi, a izbor su dužni obrazložiti na učiteljskom/nastavničkom vijeću, jednako kao i na roditeljskim sastancima. Taj je izbor obavljen do početka srpnja ove godine, na temelju kataloga odobrenih udžbenika, objavljenog tiskom i na WEB stranicama Ministarstva, s podacima o svakom naslovu i njegovoj prodajnoj cijeni. Cijene udžbenika su, u prosjeku, ove godine veće za 1,51%.

Ministarstvo je početkom srpnja prikupilo podatke o izboru udžbenika u svim školama i potrebnoj nakladi pojedinih naslova, o čemu su nakladnici dobili obavijest.

Prema čl. 13 Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu, nakladnici su dužni «tiskati odobreni udžbenik i učiniti ga dostupnim knjižarskoj mreži najkasnije mjesec dana prije početka školske godine», dakle – za sljedeću školsku godinu - do 8. kolovoza 2003.

Ministarstvo je prošloga tjedna (13. kolovoza) prikupilo podatke od nakladnika školskih udžbenika, a početkom ovoga tjedna anketiralo dio knjižara u hrvatskim gradovima. Sadašnje je stanje sljedeće.

Službena očitovanja nakladnika govore da su oni svoja izdanja za osnovne škole tiskali i stavili na raspolaganje, dakle za distribuciju prema narudžbama knjižara, do kraja prošlog tjedna (16.kolovoza). Anketirane knjižare u Rijeci, Osijeku, Splitu i Puli potvrđuju da je distribucija u toku i očekuje se da će ona biti dovršena do početka sljedećeg tjedna. Tada će, prema njihovoj procjeni, biti veća potražnja za udžbenicima, što je dosad bilo neznatno.

Srednjoškolski udžbenici, prema izjavama nakladnika, velikom su većinom u skladištima i dostupni su knjižarima, s iznimkom nekih novih naslova nakladničkih kuća *Profil International*, *Element* i *Meridijani*, kojih tiskanje kasni. Prema procjenama knjižara, njihova će ponuda srednjoškolskih udžbenika biti kompletirana do kraja ovog mjeseca.

Očito je da su nakladnici tiskali a knjižari naručivali najprije udžbenike za osnovnu školu budući da se oni nabavljaju prije početka školske godine, dok se srednjoškolski udžbenici – gotovo u pravilu – kupuju na početku školske godine, kada nastava već počne. Stoga ih i knjižari naručuju tek u drugom krugu.

Da učenike prvoga školskog dana u školi dočekaju ranije naručeni udžbenici na klupama – to je praksa započeta prije dvije-tri godine, a ona je ove godine rasprostranjena u mnogim hrvatskim školama, pa veliki dio roditelja neće kupovati školske knjige u knjižarama. Primjerice, Istarske knjižare upravo slažu 12.000 udžbeničkih kompleta za osnovnu školu, a i niz drugih knjižara diljem Hrvatske pobrinuo se da – na osnovi ugovora s roditeljima – bude izbjegnuta prodaju, pa i gužve, u knjižarama.

U Zagrebu, na osnovi odluke Poglavarstva Grada, svi će učenici osnovnih škola, njih oko 65.000, besplatno dobiti udžbenike, a distribucija kompleta (prema školama) trebala bi se obaviti prije početka nastave. Stoga zagrebačke knjižare uglavnom i nisu naručivale školske udžbenike, pa stanje u zagrebačkim knjižarama, kad je riječ o udžbenicima za

osnovnu školu, ne može biti pokazatelj dostupnosti udžbenika u knjižarama za cijelu zemlju.

Zaključno, prema prošlotjednom stanju u knjižarama (osobito zagrebačkim) pogrešno je zaključivati da za početak sljedeće školske godine neće biti udžbenika ili da će pred knjižarama biti veliki redovi. Ukoliko već nisu osigurani pretplatom (koja uključuje dostavu u škole), bit će u knjižarama kompletirani od sljedećeg tjedna za osnovne škole, a do kraja ovog mjeseca svi bi srednjoškolski udžbenici također trebali biti u prodaji.

U Zagrebu, 20. kolovoza 2003.